

KENNISMAKING MET SAMUEL OVERLOOP SJ

door Jan Stuyt sj

In de reeks interviews met scholastieken kort na hun eerste geloften in de Sociëteit is deze keer het woord aan Samuel Overloop, geboren in 1981 en ruim twee jaar geleden ingetreden in de Vlaamse provincie.

Wanneer en waar heb je de eerste geloften afgelegd en hoe heb je die dag beleefd ?

Ik heb mijn eerste geloften afgelegd op 4 september 2010 in het noviciaat van Birmingham in het Verenigd Koninkrijk samen met twee jaargenoten. De eenvoudige ceremonie in de huiskapel werd bijgewoond door onze families en enkele jezuïeten die in Ierland of het Verenigd Koninkrijk verblijven. Voor deze gelegenheid hadden mijn ouders, broer en grootmoeder de oversteek gemaakt.

Vertel eens iets over je leven vóórdat je intrad bij de jezuïeten.

Ik ben eerste kind en geboren in Mombasa, Kenia. Mijn ouders zijn lange tijd ontwikkelings-samenwerkers geweest en als kinderen reisden we met hen mee de wereld af: Kenia, Bolivia, Jemen. Pas rond mijn tiende jaar zijn we met z'n allen, ouders en vier kinderen, neergestreken in Rumst, een dorpje in de Rupelstreek, waar mijn vader hovenier geworden is. Wekelijkse mis en dagelijks rozenkransgebed maakten deel uit van ons familieritme. Ik heb school gelopen in Mechelen waar ik Latijn-Wiskunde gedaan heb. Na een jaartje aan de KUL de bloemetjes te hebben buitengezet trok Onze Lieve Heer me stevig bij de oren en trad ik een diocesaan seminarie in, in Nederland. Het was me echter duidelijk na een aantal jaren dat het priesterschap in deze vorm me niet aansprak. Tijdens dit moment van crisis heb ik dan Casa Balthasar leren kennen.

Wat is dat Casa Balthasar, dat zullen de meeste jezuïeten in Nederland en Vlaanderen niet kennen.

Casa Balthasar is een internationaal huis in Rome, waar jonge mannen voor een bepaalde periode hun roeping kunnen onderscheiden. Het is genoemd naar Hans Urs van Balthasar, de rector is de Waalse jezuïet pater Jacques Servais. Door middel van gemeenschapsleven, gebed, apostolaat bij de armen en studie komen de jongeren in contact met de spirituele tradities van de Kerk en in het bijzonder van Ignatius. Ik heb daar vijf jaar doorgebracht, eerst als student in de Casa en vervolgens als student Klassieke Talen aan de Romeinse Staatsuniversiteit La Sapienza.

Hoe heb je de jezuiten leren kennen?

In de Casa Balthasar heb ik jaarlijks de Geestelijke Oefeningen gedaan en ben ik in aanraking gekomen met de brieven en andere geschriften van Ignatius. Dat was levensveranderend en ik wist dat ik Ignatius als geestelijk vader wilde. Ik heb echter niet meteen aan de jezuiten gedacht. Ik had een diep respect voor de paters die ik over de jaren in België en Rome ontmoet had, maar dat intimideerde mij niet zo'n klein beetje. 'Jezus zou mij toch niet roepen tot zijn Gezelschap zeker?' Het heeft even geduurd voor ik die vrees te boven kwam. De verzekering dat het de juiste weg was kwam in gebed. En toen ik dan eenmaal de beslissing genomen had, ging het allemaal heel snel.

Hoe was het noviciaat ?

Het noviciaat is een periode waarop ik nog niet veel zicht heb. Er is daar zoveel gebeurd, veranderd, gegeven en ontvangen dat de uitwerkingen ervan zich tot vandaag doen voelen. Het was zeker geen makkelijke periode. Mijn eerste experiment bij mensen die met HIV leven was ingrijpend. Van iemand die alles dacht te weten en deze mensen eens snel tot Jezus zou brengen onderging ik een transformatie tot iemand die verlangde open te staan voor de ander als ander. Een pijnlijke overgang. Mijn voorlaatste experiment daarentegen was er een van eenvoudige vreugde. Ik heb drie maanden doorgebracht in een indiaans dorpje in de Zuid-Amerikaanse Savannahs. Je hebt daar al iets over kunnen lezen in het laatste nummer van Jezuiten. Ik genoot van de eenvoud die het geloof en het religieuze leven daar aannemen, zonder al de complexen waar we hier in het Westen mee worstelen. Het was een periode waar ik me ongeremd mocht geven aan de dienst van de arme en de verkondiging van het evangelie. Met mijn medebroeder in Guyana voelde ik een sterke eenheid in de Heer.

Wat is je meegevallen in je leven als jezuiet tot nu toe, en wat is tegengevallen?

Het belang dat de Geestelijke Oefeningen hebben in het leven van elke jezuiet, dat vind ik mooi. Ondanks al onze verscheidenheid in mening en overtuiging is het toch altijd Jezus Christus die centraal staat. Dat schept verbondenheid. Waar ik mee worstel is om mijn hele leven te laten doordringen door het evangelie. Dat voel ik nu vooral in mijn studies.

Wat voor studie doe je nu?

Het éénjarige masterprogramma in filosofie dat aangeboden wordt in Heythrop College, Londen. Dit semester heb ik modules in Ethiek en Kennisleer. En af en toe heb ik de kans om grote namen te beluisteren. Zo heb ik recent een lezing van Alasdair MacIntyre bijgewoond.

Je hebt de documenten gelezen van de laatste Algemene Congregatie en je hebt mensen horen spreken die erbij geweest zijn; wat valt je dan op?

Het eerste wat de paters die erbij waren altijd vermelden is het proces om een nieuwe generaal te kiezen. Dat heeft blijkbaar een blijvende indruk achtergelaten. Een beter teken dat communautaire onderscheiding werkt zullen we niet vinden. Het is natuurlijk ook de AC die mijn eerste jaren als jezuiet heeft gevormd en haar verwoording van de missie van de Sociëteit vandaag is de lens waardoor ik mijn eigen toekomst als jezuiet zie. Wij zien de identiteit van de jezuiet vandaag als 'relationeel' en we zijn geroepen om relaties te herstellen: met God, met elkaar en met de schepping. Wij zijn geroepen tot een apostolaat van verzoening.

Je woont in een studiehuis met scholastieken van andere provincies en aan de faculteit ontmoet je er nog meer - geeft dat een andere blik op de thuissituatie?

Ja. Door veel onder elkaar over onze apostolaten en de toekomst ervan te praten, krijgen we een goed idee van overeenkomsten en verschillen in mentaliteit en de situatie op het terrein. Dankzij de buitengewoon uitdagende situatie in het Westen is het gevoel dat overheerst een vurig verlangen om naar de thuisprovincie terug te keren en deze uitdaging te omhelzen. We leven in een spannende tijd en voor geen geld in de wereld zou ik in een andere tijd willen leven. Tegelijk moet ik zeggen: ik ken onze communititeiten en apostolaten maar heel oppervlakkig. Daar komt hopelijk in de toekomst verandering in.